(יד) הִיא (ה) צָרָה וְאֵינָן יְכוֹלִים לְהִשָּׁמֵט) (המגיד פרק (א׳) [ב׳] (ה״ז)): ו (ו) * [ח]אַוָּזִים וְתַרְנְגוֹלִים וְיוֹנִים (טו) שֶׁבַּבַּיִת אוֹ שֶׁבֶּחָצֵר (טז) הָעוֹמְדִים לַאֲכִילָה, (יז) מֻתָּר לְצוּדָן, (יח) וְאֵינָן צְרִיכִין זִמּוּן: ז שְׁאָר כָּל חַיָּה וָעוֹף [ט]שֶׁמְּחֻסָּרִים צִידָה, (יט) שֶׁצָּרִיךְ לוֹמַר הָבֵא מְצוּדָה וּנְצוּדֶנּוּ, * אָסוּר לְצוּדָן וְלִתֵּן לִפְנֵיהֶם מְזוֹנוֹת, וְכָל שֶׁאֵין מְחֻסָּרִים צִידָה, (כ) מֻתָּר לְצוּדָם וְלִתֵּן לִפְנֵיהֶם מְזוֹנוֹת: ח [י]אַיָּל וּצְבִי שֶׁקִּנְּנוּ (כא) בְּפַרְדֵּס וְיָלְדוּ בּוֹ עֳפָרִים וַעֲדַיִן הֵם קְטַנִּים שֶׁאֵינָן צְרִיכִים צִידָה, (כב) מֻתָּרִים בְּלֹא זִמּוּן, וְדַוְקָא בְּפַרְדֵּס הַסָּמוּךְ לָעִיר (כג) [כ]בְּתוֹךְ

ח בְּרַיְיתָא שָׁם. ט מִשְׁנָה שָׁם כ״ד (ע״א) כְּרַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל וּכְדִמְפָרֵשׁ לָהּ שְׁמוּאֵל בַּגְּמָרָא. י מַסְקָנָא בַּגְּמָרָא שָׁם כ״ה (ע״א). כ טוּר מֵהָא דְּקַרְפֵּף בַּמִּשְׁנָה ל״א (ע״א) כְּפֵרוּשׁ הַמְפָרְשִׁים.

בַּאֵר הֵיטֵב

ט״ז (סק״ג). וְעַיֵּן שַׁ״ךְ (ס״ק נ״ו) וּבִפְרִי חָדָשׁ שָׁם, וְעַיֵּן מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ד): ה (ה) צָרָה. וּלְפִי זֶה יֵשׁ הֶתֵּר גָּמוּר בְּדָגִים שֶׁמְּכִינִים מֵעֶרֶב יוֹם טוֹב וְנוֹתְנִים אוֹתָם לְתוֹךְ תֵּבָה גְּדוֹלָה נְקוּבָה בְּמַיִם. וּמַהַרְשַׁ״ל (ים של שלמה) פֶּרֶק אֵין צָדִין (סי׳ ב) כָּתַב גַּם כֵּן לְהַתִּיר בְּתֵבָה זוֹ אֲפִלּוּ אִם צָרִיךְ מְצוּדָה קְטַנָּה לְהוֹשִׁיט שָׁם אֵין שֵׁם צִידָה עַל זֶה, אֶלָּא שֶׁכָּתַב שָׁם שֶׁנִּרְאֶה לוֹ לְחַלֵּק דַּוְקָא אִם רוֹצֶה לִקַּח כֻּלָּם וּלְבַשְּׁלָם מֻתָּר, אֲבָל אִם רוֹצֶה לִקַּח אֶחָד אוֹ שְׁנַיִם יְרֵא שָׁמַיִם יִקְשֹׁר בְּחוּט אוֹתוֹ שֶׁצָּרִיךְ לוֹ, עַיֵּן שָׁם. וְהַבַּ״ח (ס״ב) כָּתַב אִם הַקַּסְטִי״ן רָחָב יוֹתֵר מִשִּׁשָּׁה טְפָחִים אָסוּר לִקַּח מִמֶּנּוּ, עַיֵּן שָׁם. וְהַטַּ״ז (סק״א) הֶעֱלָה וּמַתִּיר בְּלֹא קְשִׁירַת חוּט וַאֲפִלּוּ רָחָב יוֹתֵר מִשִּׁשָּׁה טְפָחִים רַק שֶׁלֹּא יַחֲזִיר לַמַּיִם מַה שֶּׁלֹּא יִיטַב לוֹ, עַיֵּן שָׁם. וְהַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק״ו) כָּתַב דְּיֵשׁ לְהַחְמִיר עַל כָּל פָּנִים לַעֲשׂוֹתוֹ עַל יְדֵי אֵינוֹ יְהוּדִי כְּשֶׁהָאַרְגָּז רָחָב עַיֵּן שָׁם: ו (ו) אַוָּזִים. וְהוּא הַדִּין שְׁאָר עוֹפוֹת שֶׁבָּאִין לִכְלוּבָן לָעֶרֶב הָוֵי לֵיהּ כְּנִצּוֹדִין וְשָׁרִי לְתָפְסָן אֲפִלּוּ חוּץ לִכְלוּבָן, וַאֲפִלּוּ צָרִיךְ לוֹמַר הָבֵא

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

הַמַּיִם הָיָה יוֹדֵעַ בְּוַדַּאי שֶׁלֹּא יִצְטָרֵךְ בְּיוֹם טוֹב רַק אֵיזֶה דָּגִים, אִם כֵּן הֲרֵי לֹא הוּכְנוּ כֻּלָּם, וּכְשֶׁבּוֹרֵר וּמַנִּיחַ הַקָּטָן אִגְלַאי מִלְּתָא דְּהַאי לֹא הוּכַן, אִם כֵּן טִלְטְלָם שֶׁלֹּא לְצֹרֶךְ כְּדִלְקַמָּן סָעִיף י׳, וְלָכֵן לֹא יִבְרֹר וְיַנִּיחַ הַשְּׁאָר, אֶלָּא צָרִיךְ לִקַּח וְלֶאֱכֹל כָּל מַה שֶּׁיַּעֲלֶה בְּיָדוֹ בֵּין (כה) טוֹב וּבֵין רַע, וְלֹא יַחֲזִיר מַה שֶּׁלֹּא יִיטַב לוֹ: (יד) הִיא צָרָה. עַיֵּן בְּבַ״ח (ס״ב) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים שֶׁכָּתְבוּ [א]דְּאִם הִיא רְחָבָה יוֹתֵר מִן שִׁשָּׁה טְפָחִים אָסוּר. [ב]וּלְעִנְיַן אֲרֻכָּה מְקִלִּין הַרְבֵּה (כו) אַחֲרוֹנִים אֲפִלּוּ אִם אֲרֻכָּה כַּמָּה, כֵּיוָן שֶׁאֵינָהּ רְחָבָה בְּקַל יֵשׁ לִתְפֹּס הַדָּגִים. וַאֲפִלּוּ בָּאֹפֶן הַמֻּתָּר גַּם כֵּן (כז) יֵשׁ מַחְמִירִין שֶׁלֹּא לְצוּדָן בִּמְצוּדָה כְּדֶרֶךְ שֶׁעוֹשִׂין בְּחֹל אֶלָּא בַּיָּד, [ג]וְיֵשׁ לָחֹשׁ לִסְבָרָא זוֹ לְכַתְּחִלָּה. וְלָאו דַּוְקָא אַמַּת הַמַּיִם, אֶלָּא הוּא הַדִּין אִם הִכְנִיס דָּגִים לְתֵבָה מְלֵאָה נְקָבִים (כח) וְהֶעֱמִידָהּ בְּמַיִם נַמִי שָׁיְיכִי (כט) כָּל הָנֵי דִּינֵי. [ד]וְיֵשׁ מִי שֶׁאוֹמֵר (ל) דְּדַוְקָא בְּבֵיבָר וּבְאַמַּת הַמַּיִם שֶׁעַל כָּל פָּנִים הַדָּגִים הֵם בַּקַּרְקַע מְקוֹם חַיּוּתָם, מַה שֶּׁאֵין כֵּן כְּשֶׁהֵם מֻנָּחִים בִּכְלִי לֹא שַׁיָּךְ בְּהוּ כְּלָל צִידָה, וַאֲפִלּוּ צָרִיךְ לְהָבִיא מְצוּדָה (לא) שָׁרִי. וְעַל כֵּן נִרְאֶה שֶׁאֵין לְהַחְמִיר בְּתֵבָה (לב) לִטֹּל בַּיָּד אֲפִלּוּ אִם רְחָבָה הַתֵּבָה יוֹתֵר מִן שִׁשָּׁה טְפָחִים הַרְבֵּה. כָּתְבוּ הָאַחֲרוֹנִים דְּאִם הִכְנִיס דָּגִים מִבְּעוֹד יוֹם לִבְאֵר, וְצָרִיךְ לָצוּד אוֹתָם עַל יְדֵי כְּלִי דַּוְקָא, אָסוּר לְצוּדָם בְּיוֹם טוֹב, וּמִכָּל מָקוֹם אִם הֵם בְּבוֹר עָמֹק, אֵין צָרִיךְ לֵירֵד לְמַטָּה כְּדֵי לְתָפְסָן בְּיָדוֹ, אֶלָּא עוֹמֵד לְמַעְלָה וְתוֹפְסָן עַל יְדֵי כְּלִי: ו (טו) שֶׁבַּבַּיִת וְכוּ׳. רְצוֹנוֹ לוֹמַר שֶׁגְּדֵלִין (לג) בַּבַּיִת: (טז) הָעוֹמְדִים לַאֲכִילָה. לְאַפּוּקֵי אִם הֵם עוֹמְדִים לְבֵיצִים אָסוּר, לְמַאן דְּאוֹסֵר מֻקְצֶה בְּיוֹם טוֹב. וְאִם קָנָה עוֹפוֹת אֵלּוּ וְלֹא חָשַׁב כְּלָל לְאֵיזֶה דָּבָר יַעֲמִידֵם, מֻתָּרִים, דִּסְתָמַיְיהוּ (לד) לַאֲכִילָה קָיְמִי: (יז) מֻתָּר לְצוּדָן. וַאֲפִלּוּ (לה) מֵרְשׁוּת הָרַבִּים, וַאֲפִלּוּ צָרִיךְ (לו) לְהָבִיא מְצוּדָה, דְּכֵיוָן דְּבָאִין לִכְלוּבָן (לז) בָּעֶרֶב וְגַם נִזּוֹנִין תָּמִיד בַּבַּיִת, הֲרֵי הֵם כְּנִצּוֹדִים. וְכָל זֶה אִם תּוֹפְסָן כְּדֵי לְשָׁחְטָן, וְהִתִּירוּ מִשּׁוּם שִׂמְחַת יוֹם טוֹב, הָא לָאו הָכִי (לח) אָסוּר לְכַמָּה פּוֹסְקִים, וּכְמוֹ שֶׁהוּבָא דַּעְתָּם לְעֵיל סִימָן שט״ז סָעִיף י״ב בַּהַגָּ״הּ. וְכָתְבוּ הָאַחֲרוֹנִים, עוֹף (לט) שֶׁקָּנָה מֵחָדָשׁ, וַעֲדַיִן לֹא הֻרְגַּל בַּבַּיִת וְאֵינוֹ בָּא לִכְלוּבוֹ בָּעֶרֶב, דְּבָזֶה חַיָּב בְּשַׁבָּת אִם צָד וּכְדִלְעֵיל סִימָן שט״ז (סק״ס), גַּם בְּיוֹם טוֹב אָסוּר לְצוּדָן אֲפִלּוּ הֵם בַּבַּיִת, אֶלָּא אִם כֵּן נִכְנְסוּ בְּמָקוֹם צַר. וּבְחַיֵּי אָדָם (כלל פח ס״ב) כָּתַב דְּבַלַּיְלָה כְּשֶׁהֵן יוֹשְׁבִין עַל הַקּוֹרָה מֻתָּר לְצוּדָן, דְּעֵינֵיהֶם מִתְעַוְּרוֹת אָז וְאֵינָן נִשְׁמָטִין מִיַּד הַתּוֹפְסָן: (יח) וְאֵינָן צְרִיכִין זִמּוּן. דְּמוּכָנִים הֵם. וְכָתְבוּ הַפּוֹסְקִים דְּמִכָּל מָקוֹם יְרֵא שָׁמַיִם יִתֵּן עֵינָיו בִּתְחִלָּה בְּהָעוֹפוֹת וְיִבְרֹר אֵיזֶה שֶׁיִּרְצֶה כְּדֵי שֶׁלֹּא יָבֹא לְמָחָר לִטֹּל וּלְהַנִּיחַ, וְאַף עַל פִּי שֶׁכֻּלָּם מוּכָנִים הֵם (מ) מִכָּל מָקוֹם טוֹרֵחַ טִרְחָא יְתֵרָה בְּיוֹם טוֹב: ז (יט) שֶׁצָּרִיךְ לוֹמַר הָבֵא מְצוּדָה וְכוּ׳. עַיֵּן לְעֵיל סִימָן שט״ז מִשְׁנָה בְּרוּרָה סָעִיף קָטָן (א׳) [ד׳], וְשָׁם נִתְבָּאֵר דְּכָל שֶׁאֵין יְכוֹלִין לְתָפְסוֹ בְּרִיצָה אַחַת אֶלָּא צָרִיךְ לְהִנָּפֵשׁ קֹדֶם שֶׁיַּגִּיעֶנּוּ, כְּמִי שֶׁצָּרִיךְ לוֹמַר הָבֵא מְצוּדָה וּנְצוּדֶנּוּ דָּמֵי. וּלְפִי הַמְּבֹאָר עוֹד שָׁם, בְּעוֹף אֲפִלּוּ הָיָה בְּמָקוֹם דָּחוּק שֶׁאֶפְשָׁר לְתָפְסוֹ בִּשְׁחִיָּה אַחַת, מִכָּל מָקוֹם אִם הַחַלּוֹן אוֹ הַגַּג פָּתוּחַ שֶׁיָּכוֹל לִבְרֹחַ דֶּרֶךְ שָׁם, אָסוּר לְצוּדוֹ: (כ) מֻתָּר לְצוּדָן וְכוּ׳. [ה]הַיְנוּ אִם הִזְמִינָם, דְּלֵית בְּהוּ מִשּׁוּם מֻקְצֶה, הָא לָאו הָכִי אָסוּר לְתָפְסָן שֶׁהֲרֵי אֲסוּרִים גַּם בְּטִלְטוּל: ח (כא) בְּפַרְדֵּס. גָּדוּר, שֶׁהוּא מָקוֹם (מא) הַמִּשְׁתַּמֵּר שֶׁאֵין הַוָּלָד יָכוֹל לָצֵאת מִשָּׁם וְקַל לְצוּדוֹ: (כב) מֻתָּרִים בְּלֹא זִמּוּן. דְּמִסְתָּמָא דַּעְתֵּיהּ עֲלַיְיהוּ לְכָל שָׁעָה שֶׁיִּצְטָרֵךְ: (כג) בְּתוֹךְ שִׁבְעִים. וְאַרְבָּעָה טְפָחִים, (מב) וּכְדִלְעֵיל בְּסִימָן

בֵּאוּר הֲלָכָה

שֶׁדַּעַת הָרַמְבַּ״ם לֶאֱסֹר בְּכָל גַּוְנֵי הֲלֹא רֹב הַפּוֹסְקִים חוֹלְקִין עָלָיו וְכַנַּ״ל, וְכֵן הַמְחַבֵּר בְּסָעִיף ז׳ סָתַם לְהָקֵל כְּמוֹתָם. אַחַר כָּךְ מָצָאתִי בִּפְרִי חָדָשׁ סִימָן תצ״ח סָעִיף ג׳ שֶׁכָּתַב שֶׁמַּעֲשִׂים בְּכָל יוֹם שֶׁנּוֹתְנִין מְזוֹנוֹת בְּיוֹם טוֹב לְתַרְנְגֹלֶת הָעוֹמֶדֶת לְגַדֵּל בֵּיצִים אַף שֶׁהִיא בִּכְלַל מֻקְצֶה אֶלָּא הָעִקָּר דְּתָלוּי בְּצִידָה עַיֵּן שָׁם:

ו * אַוָּזִים וְתַרְנְגוֹלִים וְכוּ׳. וְהוּא הַדִּין שְׁאָרֵי עוֹפוֹת שֶׁהֵן בְּנֵי תַּרְבּוּת וּבָאִין לִכְלוּבָן לָעֶרֶב וּמְזוֹנוֹתָן עָלֶיךָ הָוֵי לֵיהּ כְּנִצּוֹדִין [מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ז) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים]:

ז * אָסוּר לְצוּדָן וְלִתֵּן לִפְנֵיהֶם מְזוֹנוֹת. עַיֵּן בַּעֲבוֹדַת הַקֹּדֶשׁ לְהָרַשְׁבָּ״א (בית מועד ש״א סי׳ ט) שֶׁכָּתַב דְּבִמְקוֹם הֶפְסֵד הִתִּירוּ לִתֵּן לִפְנֵיהֶם מְזוֹנוֹת, כְּגוֹן

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(כה) וּלְהַחְמִיר גַּם בָּזֶה מִשּׁוּם חֲשָׁשָׁא שֶׁמָּא יִקַּח וְיַנִּיחַ, וְכִדְחָיְישִׁינַן לְגַבֵּי יוֹנִים בִּסְעִיף יו״ד, לֹא מַחְמְרִינַן, כִּדְכָתְבוּ אַחֲרוֹנִים דִּלְגַבֵּי דָּגִים לֹא שַׁיְכִי כֻּלֵּי הַאי סְבָרָא זוֹ, עַיֵּן טַ״ז (סק״ז): (כו) עַיֵּן מַגִּיד מִשְׁנֶה (ה״ז) וּבֵית יוֹסֵף (ד״ה ואם סתם) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים. וּבְנַחֲלַת צְבִי מְפַקְפֵּק עַל זֶה, דִּכְמוֹ בְּבֵיבָר יוֹתֵר מִן שִׁשָּׁה טְפָחִים יוּכַל הַדָּג לְהִשָּׁמֵט, כֵּן הוּא הַדִּין בְּאַמָּה שֶׁאָרְכָּהּ הַרְבֵּה. וְגַם הַפְּרִי מְגָדִים (מש״ז סק״א) כָּתַב שֶׁדִּין זֶה אֵינוֹ מֻכְרָח כָּל כָּךְ, וְכֵן מַשְׁמַע קְצָת בַּמְּאִירִי (כג: ד״ה ואיכא מאן) שֶׁכָּתַב חֲפִירָה קְטַנָּה, עַיֵּן שָׁם: (כז) פְּרִי חָדָשׁ וְהַגְּרַ״ז (ס״א). וּבְטַ״ז (סק״א) וְאֵלִיָּה רַבָּה (סק״ב) מְקִלִּין, וּבְחֶמֶד מֹשֶׁה (סק״א) דָּחָה רְאָיוֹת הַפְּרִי חָדָשׁ: (כח) אַחֲרוֹנִים: (כט) וְדַע דְּאִם הַתֵּבָה נָתוּן בַּמַּיִם מִזְּמַן מְרֻבֶּה וְנָתְנוּ שָׁמָּה דָּגִים לִפְרוֹת וְלִרְבּוֹת וְלִפְעָמִים צָד מֵהֶם, יֵשׁ לוֹמַר בְּוַדַּאי בְּיוֹם טוֹב מֻקְצִים הֵם, וְאַף אִם הִזְמִינָם בְּפֶה מֵעֶרֶב יוֹם טוֹב צָרִיךְ עִיּוּן (פְּרִי מְגָדִים (שם)), וּלְבַסּוֹף מְצַדֵּד דְּדֵי בְּכָאן בְּדָגִים בְּהַזְמָנָה בְּפֶה: (ל) דַּעַת אֵיזֶה אַחֲרוֹנִים: (לא) טַ״ז (שם) וְאֵלִיָּה רַבָּה (שם): (לב) דְּבַמְּאִירִי (כד. ד״ה כל) אִיכָּא חַד סְבָרָא דְּבִמְצוּדָה אָסוּר, וְנִרְאָה דְּמִשּׁוּם עֻבְדָּא דְּחֹל הוּא: ו (לג) מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ז) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: (לד) רַשְׁבָּ״א בַּעֲבוֹדַת הַקֹּדֶשׁ (בית מועד ש״ה סי׳ ג), וְהוּבָא בִּפְרִי חָדָשׁ וְחֶמֶד מֹשֶׁה (סק״ב) וְהַגְּרַ״ז (סי״ד): (לה) מִמָּגֵן אַבְרָהָם (שם) וְאֵלִיָּה רַבָּה (סק״א) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים. וְעַיֵּן בְּחֶמֶד מֹשֶׁה (שם) שֶׁמְּפַקְפֵּק וּסְבִירָא לֵיהּ דְּלָרַמָּ״א לְעֵיל סִימָן שט״ז סָעִיף י״ב בַּהַגָּ״הּ דְּאָסוּר הָכִי נַמִי אָסוּר. וּבֶאֱמֶת גַּבֵּי יוֹם טוֹב אִיכָּא הַרְבֵּה רִאשׁוֹנִים שֶׁמְּקִלִּים אַף עַל פִּי שֶׁמַּחְמִירִים לְגַבֵּי שַׁבָּת, עַיֵּן בָּרוֹקֵחַ (הל׳ שבת סי׳ עח, הל׳ יו״ט סי׳ רצז) וּבְרַבֵּנוּ יְרוֹחָם (נ״ד ח״א, נ״ב ח״י) וּבְהַגָּהוֹת מַיְמוֹנִי (שבת פ״י אות ר) וּבְרַמְבַּ״ן (שבת קו: ד״ה אבל בירושלמי) וּבַמְּאִירִי (שם): (לו) פּוֹסְקִים: (לז) גְּמָרָא (כד.): (לח) מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ח) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: (לט) וְעַיֵּן לְעֵיל סִימָן שט״ז צִדַּדְנוּ בַּבֵּאוּר הֲלָכָה (ד״ה חיה ועוף) דְּדַוְקָא אִם הָעוֹף נִקְנָה מִמָּקוֹם רָחוֹק שֶׁאֵינוֹ מַכִּיר שׁוּב מְקוֹמוֹ הָרִאשׁוֹן, אֲבָל בְּמָקוֹם קָרוֹב שֶׁמַּכִּיר מְקוֹמוֹ הָרִאשׁוֹן פָּטוּר, שֶׁהֲרֵי אִית לֵיהּ כְּלוּב וּכְנִתְפָּס דָּמֵי: (מ) אַחֲרוֹנִים. וּבִפְרָט אִם תּוֹפְסוֹ מִמָּקוֹם רָחָב, שֶׁלֹּא הִתִּירוּ אֶלָּא מִשּׁוּם שִׂמְחַת יוֹם טוֹב, וְאִם כֵּן כְּשֶׁתּוֹפְסוֹ וּמַנִּיחוֹ נִמְצָא שֶׁצָּדָהּ שֶׁלֹּא לְצֹרֶךְ: ח (מא) רַשִׁ״י (כה. ד״ה בפרדס) וְשִׁיטָה מְקֻבֶּצֶת (שם ד״ה בגנה), דְּאִם לֹא כֵן לֹא שַׁיָּךְ דַּעְתֵּיהּ עֲלַיְיהוּ: (מב) שִׁיטָה (שם) בְּשֵׁם הָרִיטְבָּ״א (שם ד״ה בגינה), וְכֵן כָּתַב הַפְּרִי חָדָשׁ:

ליקוטי דברי הרב: א] ובשו״ע הרב (ס״א, ויותר מפורש בקו״א סק״א) כתב שמותר, שאם הוא בענין שאין צריכין מצודה, אפילו אינו יכול לתופסן בשחיה אחת, אין בו איסור צידה. **ב]** ובשו״ע הרב (קו״א סק״א) כתב להחמיר אם ארוכה מטעם מוקצה. **ג]** בשו״ע הרב (ס״ב) כתב ש׳טוב ליזהר׳ בזה. **ד]** בשו״ע הרב (ס״א) סתם כדעה הראשונה. **ה]** ובשו״ע הרב (סי״א) כתב: אם אינן מחוסרין צידה וכו׳ אף על פי שבשבת אסור לצודן מדברי סופרים מכל מקום ביום טוב משום שמחת יום טוב התירו לצודן לצורך אכילה אפילו לא ידע בהן מערב יום טוב ואין בהם משום מוקצה.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

ל שם בְּגֶמָרָא כ"ה.
מ בְּרַיְיתָא שָׁם כ"ד.
נ מַשְׁנָה י' (ע"א).
ס כְּבֵית הִלֵּל שָׁם.
ע שָׁם בְּגֶמָרָא. פ רַבֵּנוּ יְרוּחָם (נ"ד ח"ד). צ מַשְׁנָה וּגְמָרָא שָׁם (ע"ב).

שִׁבְעִים אַמָּה (כד) דְּרַעְתֵּיהּ עֲלַיְיהוּ. [ל]וְהָאִם, אֲפִלּוּ זְמוּן אֵין מוֹעִיל לָהּ (כה) כֵּיוָן שֶׁמְּחֻסֶּרֶת צִידָה: ט (כו) [מ]יוֹנֵי שׁוֹבָךְ וְיוֹנֵי עֲלִיָּה (כז) וְצִפֳּרִים שֶׁקִּנְּנוּ בְּטִפְיחִים (פֵּרוּשׁ, כְּלֵי חֶרֶס הַבְּנוּיִים בַּכְּתָלִים לְקַנֵּן בָּהֶם הָעוֹפוֹת), (כח) אָסוּר לְצוּדָן, לְפִיכָךְ אֵין זְמוּן מוֹעִיל לָהֶם. וְהָנֵי מִלֵּי בִּגְדוֹלִים, אֲבָל בִּקְטַנִּים (כט) שֶׁאֵינָם מְפָרְיחִים [נ]מֻתָּר לְצוּדָן, (ל) אֲבָל זְמוּן צְרִיכִים: י כֵּיצַד הוּא הַזְּמוּן, [ס]אוֹמֵר זֶה וָזֶה אֲנִי נוֹטֵל לְמָחָר, (לא) וְאֵין צָרִיךְ לְנַעְנְעָם. * [ע]אֲבָל בְּאוֹמֵר מִכָּאן אֲנִי נוֹטֵל לְמָחָר, (לב) לֹא סַגִּי: יא (לג) [פ]אִם זְמַן כָּל הַשּׁוֹבָךְ וְאֵינוֹ צָרִיךְ אֶלָּא לְזוּג, (לד) אֵינוֹ מוֹעִיל. הַגָּה: וְאִם הוּא אָפְשָׁר שֶׁיְּצָטָרֵךְ כָּל הַשּׁוֹבָךְ, יָכוֹל לְהַזְמִין כָּל הַשּׁוֹבָךְ וּלְמָחָר (לה) נוֹטֵל מַה שֶּׁצָּרִיךְ (רבנו ירוחם (נ"ד ס"ד) והגהות אשר"י פרק קמא דביצה (סי' ית)): יב [*] [צ]זְמַן שְׁנַיִם וּמָצָא שְׁלִשָּׁה, אוֹ זְמַן שְׁחוֹרִים וּלְבָנִים

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

יב [בשו"ע] זְמַן שְׁנַיִם וּמָצָא שְׁלִשָּׁה כו'. וַיֵּצֵן בְּכְנֶסֶת יְחֶזְקֵאל סִימָן כ' בְּעֶבְדָּא שֶׁאֶחָד מִבְּנֵי כְּפָרִים מְגַדֵּל יוֹנֵי שׁוֹבָךְ זְמַן שְׁנַיִם כְּמִנְהָגוֹ לְבַחֵר הַגְּדוֹלִים, וְאֵינוֹ שׁוֹחֵט

בְּאוּר הֲלָכָה

דְּבוֹרִים עוֹשִׂין לָהֶם פְּרָנְסָה בְּשִׁבְיל שֶׁלֹּא יִבְרְחוּ:

י * אֲבָל בְּאוֹמֵר מִכָּאן אֲנִי נוֹטֵל. מִדִּבְרֵי הַכֹּל בּוֹ (סי' נח) מוּבָא בְּבֵית יוֹסֵף סִימָן תקי"ח (ד"ה כתב הכל בו) מִבְאֹר דְּלָאו דַּוְקָא בְּיוֹנִים הַדִּין כֵּן, אֶלָּא הוּא הַדִּין בְּכָל מַקָּצָה דְּבַעֲלֵי חַיִּים כְּגוֹן תַּרְנְגֹלֶת הָעוֹמֶדֶת לְגַדֵּל בֵּיצִים, לְמַאן דְּאִית לֵיהּ מַקָּצָה בְּיוֹם טוֹב, עַיֵּן שָׁם. וְכֵן מִשְׁמַע דַּעַת הָרַמ"א שֶׁהִתְּפִיק דְּבָרָיו בְּסִימָן תצ"ה (ס"ד) בְּסוֹפוֹ דְּכָל מַקָּצָה שֶׁאֵינוֹ בַּעֲלֵי חַיִּים עַיֵּן שָׁם, וּמִשְׁמַע דִּבְשׁוּם בַּעֲלֵי חַיִּים לֹא סַגִּי בְּמִכָּאן וְכוּ'. וְכֵן מוּכָח מֵהָאוֹר זָרוּעַ בְּסוּגְיָין (ח"ב סי' שלד) שְׁכָּתַב וְכֵן מִי שֵׁשׁ לוֹ תַּרְנְגֹלֶת הָעוֹמֶדֶת לְגַדֵּל בֵּיצִים וְכו' עַיֵּן שָׁם, וּמוּבָא גַּם בְּהַהֶתֵּר אֲשֶׁר"י (פ"א סי' יד), וּמוּכָח דְּגַם בְּתַרְנְגֹלֶת אֵיפָא טַעְמָא דִּמְטַלְטֵל וְשָׁבִיק. וְכָתַבְתִּי זֶה לְהוֹצִיא מִפְּקָרַת בַּעַל שִׁיטָה מְקֻבֶּצֶת (י: ד"ה אי נמי) שֶׁרָצוֹנוֹ לוֹמַר דְּסוּגְיָין דְּיוֹנִים שֶׁאֵין דַּרְדְּ לְבַקְּרָן אִם שְׁמָנִים הֵם אוֹ כְּחוּשִׁים מַה שֶּׁאֵין כֵּן בְּתַרְנְגֹלֶת שֶׁהוּא מְבַקְּרָן תָּדִיר וְיוֹדֵעַ מָה הֵן וְלֵיכָא לְמֵחַשׁ. וְאֶפְשָׁר עוֹד לוֹמַר דְּאַף הוּא לֹא קָאָמַר אֶלָּא בְּתַרְנְגֹלֶת הָעוֹמֶדֶת לְאַכְילָה שֶׁבּוֹדֵק אוֹתָהּ תָּמִיד וְדַקָּאֵי שָׁם לְתַרְוִיץ בְּתָרָא דְּסוּגְיָא (י:) דְּדִילְמָא אִשְׁכַּח בַּלֵּהוּ כְּחוּשִׁים וְכוּ', וְגַם מִקְּרֵם מְיִירֵי שָׁם הַשִּׁיטָה מְקֻבֶּצֶת בְּעוֹמֶדֶת לְאַכְילָה עַיֵּן שָׁם], מַה שֶּׁאֵין כֵּן בְּעוֹמֶדֶת לְגַדֵּל בֵּיצִים אֲפִלּוּ אֵינוֹ יוֹדֵעַ אֶת שְׁמְנוּנִיּוֹתָם יוֹתֵר מִבְּיוֹנִים:

יב * זְמַן שְׁנַיִם וּמָצָא שְׁלִשָּׁה. מִדַּעַת הַשִּׁ"ז סְעִיף קָטָן ט' מִשְׁמַע דְּאִם זְמַן שְׁנַיִם מְקֻשָּׁרִים וּמָצָא אַחַר בָּךְ שְׁלִשָּׁה מְקֻשָּׁרִים מֵאָתָר, דְּאַף דִּשְׁלִישֵׁי אִתֵּי מֵעַלְמָא אֲבָל הֲלֹא מִפְּתָמָא אָדָם קָשַׁר הַשְּׁלִישֵׁי לָהֶם וּמִן הַסְּתָם לֹא קְשָׁרָן

בַּאֵר הֵיטֵב

מְצוּדָּה וּנְצוּדָנוּ מֵאָתָר וַאֲפִלּוּ חוּץ לְחֹצֶר שָׁרֵי לְהַפְקָן. אֲבָל אוֹתָן שֶׁקִּנְּנָה מֵחָדָשׁ וַעֲדַיִן לֹא הִרְגִּילָהּ בְּבֵיתוֹ וְאֵין בְּאֵין לְכִלְכְּנָן לְעָרֵב. דְּיָנִן כְּשֶׁאֵר חַיָּה וְעוֹף, שֶׁכָּל מַה שֶּׁאָסוּר

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

שנ"ח (ס"א): (כד) דְּרַעְתֵּיהּ עֲלַיְיהוּ. דְּכֵיוָן שֶׁהַמָּקוֹם קָרוֹב וְרוֹאֶה אוֹתָם (מג) תָּמִיד, לֹא אַסַּח דַּעְתֵּיהּ מִנַּיְיהוּ אֲפִלּוּ בְּסָתָמָא, אֲבָל אִם אֵינוֹ סָמוּךְ, אֵי זַמִּין אֵין, אֵי לֹא זַמִּין לֹא: (כה) כֵּיוָן שֶׁמְּחֻסֶּרֶת צִידָה. וּמַיְירֵי שֶׁהַפְּרֻדֵּס גָּדוֹל שֶׁצָּרִיךְ לוֹמַר הָבֵא מְצוּדָּה וּנְצוּדָנוּ. וַאֲפִלּוּ תְּהֵא נְצוּדָה מֵאֵלֶיהָ בְּיוֹם טוֹב (מד) גַּם כֵּן אָסוּר מִשּׁוּם מַקָּצָה, כֵּיוָן שֶׁהַזְּמָנָתוֹ מִבְּעוֹד יוֹם לֹא חָלְתָה: ט (כו) יוֹנֵי שׁוֹבָךְ וְכוּ'. רְצוֹנוֹ לוֹמַר יוֹנֵי (מה) מִדִּבְרֵיוֹת שֶׁקִּנְּנוּ בַּשּׁוֹבָךְ שֶׁבְּחָצֵרוֹ אוֹ שֶׁקִּנְּנוּ בַּעֲלִיָּתוֹ: (כז) וְצִפֳּרִים וְכוּ'. מַיְירֵי גַּם כֵּן בַּנַּ"ל שֶׁאֵינָם מְרַגְּלִים אֶצְלוֹ, אֶלָּא פּוֹרְחִים כָּל הַיּוֹם בַּשָּׂדוֹת וְלָעֲרֶב בָּאִים שָׁם לָלוּן: (כח) אָסוּר לְצוּדָן. אֲפִלּוּ (מו) בִּכְלוּבָן, כֵּיוָן שֶׁיְּכוֹלִין לָצֵאת מִשָּׁם, וּכְשֶׁבָּת (מז) חַיָּב חַטָּאת. וְלֹא דְּמֵי לְיוֹנִים שֶׁבַּבַּיִת (מח) שֶׁנּוֹזְנוֹנִים בַּבַּיִת וּבָאִין תָּדִיר לֶאֱכֹל וּכְנִצּוֹדִין דָּמֵי, וְגַם עַל יְדֵי זֶה בְּנֵי תַּרְבּוּת הֵם וְאֵינָן בּוֹרְחִין וְנִשְׁמְטִין כָּל כָּךְ כְּשֶׁרוֹצִים לֶאֱחֹז אוֹתָם, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בְּיוֹנִים אֵלּוּ שֶׁנּוֹזְנִין מֵעַלְמָא וְאֵין מַנִּיחִים עַצְמָן לְתָפְסָם בְּיָד: (כט) שֶׁאֵינָם מְפָרְיחִין. אֶלָּא (מט) מְדַדִּין, וְהוּא הַדִּין אֲפִלּוּ יְכוֹלִין לִפְרֹחַ מֶעָט, כֹּל שֶׁבְּקַל לְתָפְסוֹ עַד שֶׁאֵין צָרִיךְ לוֹמַר הָבֵא מְצוּדָּה, שָׁרִי: (ל) אֲבָל זְמוּן צְרִיכִים. וְלֹא דְּמֵי לְעָפָרִים בְּסָעִיף ח' שֶׁאֲפִלּוּ הַזְּמָנָה אֵין צָרִיךְ, (נ) שֶׁאֲנִי עוֹף שֶׁיָּכוֹל לְדַדּוֹת וּלְהִתְרַחֵק מִחוּץ לַקֶּן, וּלְהָכִי כֹּל שֶׁלֹּא הִזְמִינָם אָסוּר. וְדַע דַּאֲפִלּוּ מַאן דְּמַתִּיר מֻקָּצֶה בְּיוֹם טוֹב (נא) מוֹדֶה הָכָא דְּאָסוּר בִּלְי הַזְּמָנָה: י (לא) וְאֵין צָרִיךְ לְנַעְנְעָם. לְאַפּוּקֵי מִדַּעַת בֵּית שַׁמַּאי (י.) דְּלֹא הָנֵי זְמוּן אֶלָּא אִם כֵּן עָבִיד מַעֲשֶׂה דְּהָנְיוּ שֶׁיְּנַעְנֵעַ הַקֶּן, וְכָל שֶׁכֵּן אִם יָאֲחֹז הַיּוֹנִים שֶׁבּוֹרֵר בְּיָדָיִם, וְלֹא קַיְימָא לַן כֵּן, רַק אֲפִלּוּ (נב) בְּעוֹמֵד מֵרָחוֹק וּבִרְאִיַּת עֵינוֹ (נג) בּוֹרֵר אֵיזֶה מֵהֶם, סַגִּי. וּמִכָּל מָקוֹם צָרִיךְ שֶׁיְּסַמֵּן בְּדַעְתּוֹ (מד) אוֹ יִטְבַּע עֵינָיו בִּטְבִיעַת עַיִן גָּמוּר, שֶׁלֹּא יַחֲלִיף לְמָחָר בְּאַחֶרֶת: (לב) לֹא סַגִּי. מִשּׁוּם דְּלֹא פֵּרֵשׁ בְּהָדְיָא אֵיזֶה מֵהֶן יִקַּח. (נה) וְלֹא אָמְרִינַן הַאי דְּלוֹקֵחַ לְמָחָר הֶכְרֵר דְּאֵלְיוּ כְּוָן בְּהַזְמָנָתוֹ, דְּחָשְׁשׁוּ חֲכָמִים שֶׁמָּא כְּשֶׁיָּבֹא לִקַּח אֶחָד מֵהֶם יְמַשְׁמְשֶׁנּוּ וְיִמְצָאֶנּוּ כָּחוּשׁ וְיַנִּיחוֹ וְיִקַּח אַחֵר שֶׁמֵּן מִמֶּנּוּ, וְנִמְצָא אוֹתוֹ קָמָא טָלְטֵל שֶׁלֹּא לְצָרְכּוֹ, וּמַקָּצֶה הוּא שֶׁהֲרֵי לֹא הַזְּמִין אֶלָּא אוֹתוֹ שֶׁיִּקַּח לְבַסּוֹף, וּמִשּׁוּם זֶה אֲפִלּוּ אִם יִרְצֶה אַחַר כָּךְ לִקַּח מִן הַבָּא בְּיָדוֹ גַּם כֵּן אָסוּר. אָמְנָם אִם מַזְמִין עוֹף פְּלוֹנִי בְּפֵרוּשׁ, אֲפִלּוּ לֹא מְשָׁמְשׁוֹ וְלֹא מִיחֲזֵי כְּלָל לֹא חָיְישִׁינַן שֶׁמָּא כְּשֶׁיִּקָּחֶנּוּ לְמָחָר יִמְצָאֶנּוּ כָּחוּשׁ וְיַנִּיחֶנּוּ, שֶׁכֵּיוָן שֶׁבְּעָרֵב יוֹם טוֹב אֲפָשָׁר הָיָה לוֹ לְמַשְׁמְשׁוֹ הֵיטֵב אִם שָׁמֵן הוּא וְלֹא עָשָׂה כֵן, מִסְתָּמָא נִתְרַצָּה אִיהּ שֶׁיִּהְיֶה: יא (לג) אִם זְמַן כָּל הַשּׁוֹבָךְ. וְהוּא הַדִּין לְזְמַן זוּג (נו) וְאֵין צָרִיךְ אֶלָּא לְאֶחָד מֵהֶם: (לד) אֵינוֹ מוֹעִיל. דְּאַדְרַבָּה כֵּיוָן שֶׁהַזְּמִין יוֹתֵר מִמַּה שֶּׁצָּרִיךְ (מז) מִסְתָּמָא דַּעְתּוֹ הָיָה לִבְרֹר לְמָחָר אֶת הַשָּׁמֵן בְּיוֹתֵר, וְאֵיפָא עַל כָּל פָּנִים חַד דְּאָתֵי מֵעַלְמָא שֶׁאֵינוֹ מְזֻמָּן, וְלֹא מִיבְּטֵל, דְּבַעֲלֵי חַיִּים חֲשִׁיבֵי וְלֹא בָּטְלִי, גַּם הוּא דָּבָר שֶׁיֵּשׁ לוֹ מַתִּירִין. וְכָתְבוּ הָאַחֲרוֹנִים דְּכָל זֶה בְּהִנִּיחָן קְשׁוּרִים אוֹ מֻתָּרִין וּמָצָא גַּם הַשְּׁלִישִׁי קָשׁוּר אוֹ מֻתָּר, (נח) הָא אִם הִנִּיחָן קְשׁוּרִין וּמְצָאָן כְּמוֹ שֶׁהִנִּיחָן, רַק

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(מג) כֵּן כָּתַב הָרְאָ"ה (כה. ד"ה אמר רב חסדא). וְהָרַ"ן (יד. ד"ה הסוכר) וּשְׁאָרֵי פּוֹסְקִים, **(מד) וּפְשׁוּט דִּלְפִי זֶה בִּמְקוֹם רְחוֹק לֹא מְהַנֵּי בְּשׁוּם פָּנִים אֶלָּא אִם כֵּן הַזְּמִין בְּפֵרוּשׁ. וּמֵהֵן אַבְרָהָם** (סק"י) **רוֹצֶה לוֹמַר דִּלְדַשְׁ"י** (כה. ד"ה בסמוכה) **הַטַּעַם מִשּׁוּם דְּלֹא יָדַע בֵּיהּ, וְאִם כֵּן אִם יָדַע שֶׁיִּלְדּוּ אֲפִלּוּ בְּמָקוֹם רָחוֹק לֹא צָרִיךְ הַזְּמָנָה. וְדָחוּ דִּבְרֵי בְּאֵלֶיהָ רַבָּה** (ס"ק ט"ז) **וּנְהַר שָׁלוֹם** (סק"ח) **וְחֶמֶד מֹשֶׁה** (סק"ו) דְּכְתָבוּ רַשַׁ"י גַּם כֵּן כְּפֵרוּשׁ שְׁאָרֵי פּוֹסְקִים מִשּׁוּם דְּאֵפֵשׁ דְּבְמָקוֹם מְגַיְיהוּ. **וּפְשׁוּט דְּאִם לֹא יָדַע בְּהוֹלָדוֹת אֲסוּרִים אֲפִלּוּ בְּמָקוֹם קָרוֹב.** דְּהָנָה לֹא שָׁיֵךְ בָּזֶה אֵפֵשׁ דְּעַתּוֹ כֵּיוָן דְּלֹא יָדַע כְּלָל מֵהֶם: **(מה)** הַגְּרַ"ז (ס"ק י"ט), **וּפְשׁוּט: מ (מו) מִדִּבְרֵי בְּדֶרֶךְ כ"ד** (ע"א ד"ה כל שאומרים) **וכ"ה** (ע"א ד"ה והמקושרין) **וּבְדֶרֶךְ ז'** (ע"א ד"ה מתני' ב"ש) עַיֵּן שָׁם, וְכֵן כָּתַב בְּשִׁיטָה מְקֻבֶּצֶת (י. ד"ה מתניתין ב"ש). **וּבִכְרֵי מְגַדִּים** (א"א ס"ק י"ב) **כָּתַב דִּלְרַב מָרִי אֲפִלּוּ הֵם שְׁלוֹ מִמָּשׁ כל שלא נִתְגַּדְּלוּ עִם בְּנֵי אָדָם תָּמִיד [וּבָזֶה מְיִירֵי הַהִיא דְּסָעִיף ז'] יֵשׁ צִידָה בִּגְדוֹלִים: (מו)** הַגְּרַ"ז (סוס"ק ז'), **וּפְשׁוּט דְּמַיְירֵי בְּאֹפֶן שֶׁכְּתָבְנוּ שֶׁאֵינָן נִצּוֹדִין שָׁם מִמֵּילָא: (מז)** גְּמָרָא (כד.), וְכֵן מַשְׁמַע בְּפוֹסְקִים: **(מח)** גְּמָרָא (שם). **וְהַעְתַּקְנוּ שְׁנֵי הַתֵּרוּצִים שֶׁבְּגְּמָרָא, וְכָתְבוּ הָאַחֲרוֹנִים דְּצָרִיךְ לְהַחְמִיר בִּשְׁנֵי הַפֵּרוּשִׁים. וּלְפִי זֶה אֲפִלּוּ אִזְּנִין וְתַרְנְגוֹלִין דְּמוּנוּתָן עָלָיו אִם מָרְדוּ וְאֵין נוֹחַ לְתָפְסָן אָסוּר. וְכֵן יוֹנִים אֲפִלּוּ אִי אִתְרְמִי שֶׁהָרְגוּ עִם בְּנֵי**

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah